

Znanstveno-stručni seminar

KAKO S RODITELJIMA RAZGOVARATI O SEKSUALNOM ODGOJU I OBRAZOVANJU ZA RODNU RAVNOPRAVNOST

*U organizaciji projekta Sense AGENDA, Filozofski fakultet u Zagrebu
Vijećnica Filozofskog fakulteta, 9. rujna 2024.*

Program:

14:00 – 15:30 Panel: Istraživanja o potrebama i brigama učenika, nastavnika i roditelja

- Status M: *Stavovi učenika_ca i odgojno-obrazovnih djelatnika_ca srednjih škola grada Zagreba o sveobuhvatnom seksualnom obrazovanju*
- Marija Bartulović i Barbara Kušević (Odsjek za pedagogiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu): *LGBTIQ (ne)vidljivost u odgojno-obrazovnom kontekstu*
- Tanja Vučković Juroš (Odsjek za sociologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu): *Kako obični ljudi tumače anti-rodne poruke (Sense AGENDA)*

15:30 – 16:00 Pauza za kavu

16:00 – 17:45 Rasprava s dionicima: Kako razgovarati s roditeljima

O seminaru:

Seksualni odgoj i obrazovanje za rodnu ravnopravnost se još uvijek u hrvatskom društvu doživljavaju kao kontroverzne teme. Štoviše, upravo je seksualni odgoj 2006. i pogotovo 2012./2013. godine bio jedna od glavnih tema kojom su akteri anti-rodne mobilizacije zadobili veću javnu platformu u Hrvatskoj. Pri tome su napadi na seksualni odgoj bili neraskidivo povezani i s potkopavanjem obrazovanja za rodnu ravnopravnost budući da za anti-rodne aktiviste najveću 'opasnost' čine upravo LGBTQ+ inkluzivnost i razumijevanje društvenih uzroka rodne nejednakosti. **Glavna publika anti-rodne poruke su često roditelji**, a jezik tih poruka o 'opasnostima' koje seksualni odgoj i obrazovanje za rodnu ravnopravnost donose djeci je nerijetko obojan homofobijom, transfobijom i umjetno konstruiranom prijetnjom 'rodne ideologije'.

Ovakva situacija duboko je zabrinjavajuća budući da na podacima-utemeljene spoznaje i prakse jasno ukazuju kako je sveobuhvatna seksualna edukacija učinkovita, između ostalog, i u zaštiti seksualnog zdravlja, promicanju odgovornog seksualnog ponašanja i prevenciji rodno-uvjetovanog nasilja, a LGBTQ+ inkluzivno obrazovanje pozitivno utječe na dobrobit učenika_ca i može prevenirati diskriminaciju i viktimizaciju ranjivih skupina učenika_ca (CESI, 2024; EP, Michielsen i Ivanova, 2022; Goldfarb i Lieberman, 2021; Snapp et al, 2015) Osim što su spoznaje o pozitivnim efektima seksualne edukacije i obrazovanja za rodnu ravnopravnost znanstveno-utemeljene i dobro poznate, također postoji i niz primjera dobrih praksi (npr. CoE, 2015; EC i Picken, 2020, IGLYO, 2022) koje se mogu prilagoditi hrvatskim učenicima_cama koji pak kontinuirano ukazuju na potrebu za znanjima i vještinama koje bi im takvi programi donijeli (Modrić, Šoh i Štulhofer, 2011; Jeleković i Goletić, 2024). Na postojanje te potrebe ukazuju i njihovi nastavnici i ostali odgojno-obrazovni djelatnici, no važno je uočiti i da **nastavnici kao značajnu prepreku uvođenju i provođenju takvih programa navode roditelje koji doživljavaju kao izvor potencijalnog otpora** (Jeleković i Goletić, 2024; Bartulović i Kušević, 2024). Bez obzira bio to stav većine roditelja ili ne, percepcija da postoji mogućnost roditeljske mobilizacije protiv takvih programa i škola koje ih provode stvarna je i ozbiljna prepreka jer povećava percepciju rizika koje na sebe preuzimaju škole i nastavnici, a također može otegotno djelovati i na političku volju da se omogući uvođenje ovih važnih i nužnih programa.

Stoga je cilj ovog znanstveno-stručnog seminara prezentirati rezultate hrvatskih istraživanja koja se bave percipiranim potrebama i brigama učenika, znanstveno-odgojnih djelatnika i roditelja vezanih uz seksualni odgoj i obrazovanje za rodnu ravnopravnost, te kroz raspravu s dionicima identificirati poruke koje adresiraju roditeljske brige i strahove te na taj način omogućuju protudjelovanje anti-rodne porukama.

Reference:

Bartulović, M., i Kušević, B. (2024). When Does “Too Early” Become “Too Late”? Reflections of Croatian Secondary School Educators on the Persistence of LGBT Taboos in the Education System. *Center for Educational Policy Studies (CEPS) Journal*, 14(2), 39-61.

<https://doi.org/10.26529/cepsj.1327>

CESI (2024). Policy sažetak o uvođenju sveobuhvatne seksualne edukacije u osnovne i srednje škole u Gradu Zagrebu. Zagreb: Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje. https://www.cesi.hr/wp-content/uploads/2024/06/policy-brief_seksualna-edukacija_web-1.pdf

CoE (2015). Gender equality commission - Promotion of gender equality in and through education. Council of Europe. <https://edoc.coe.int/en/gender-equality/6557-gender-equality-commission.html>

EC i Picken, N. (2020). Sexuality education across the European Union - An overview. Luxembourg: European Commission. Directorate-General for Employment and Social Affairs.

<https://data.europa.eu/doi/10.2767/869234>

EP, Michielsen, K., & Ivanova, O. (2020). *Comprehensive sexuality education – Why is it important?*, European Parliament, Directorate-General for Internal Policies of the Union - Publications Office of the European Union. <https://data.europa.eu/doi/10.2861/293875>

Goldfarb, E. S., & Lieberman, L. D. (2021). Three Decades of Research: The Case for Comprehensive Sex Education. *Journal of Adolescent Health*, 68(1), 13-27.

<https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2020.07.036>

IGLYO (2022). LGBTQI Inclusive Education Report. Brussels: IGLYO — The International LGBTQI Youth & Student Organisation. <https://www.iglyo.org/resources/ie-2022>

Jeleković, T., i Goletić, I. (2024). Stavovi učenika_ca i odgojno-obrazovnih djelatnika_ca srednjih škola grada Zagreba o sveobuhvatnom seksualnom obrazovanju. Rezultati kvalitativnog istraživanja. Zagreb: Status M. https://status-m.hr/wp-content/uploads/2024/06/Stavovi-ucenika_ca-i-odgojno-obrazovnih-djelatnika_ca-srednjih-skola-grada-Zagreba-o-sveobuhvatnom-seksualnom-obrazovanju.pdf

Modrić, J., Šoh, D., & Štulhofer, A. (2011). Stavovi o cjelovitoj seksualnoj edukaciji u hrvatskim školama: rezultati nacionalnog istraživanja mladih. *Revija za sociologiju*, 41(1), 77-97.

<https://doi.org/https://doi.org/10.5613/rzs.41.1.5>

Snapp, S. D., McGuire, J. K., Sinclair, K. O., Gabrion, K., & Russell, S. T. (2015). LGBTQ-inclusive curricula: why supportive curricula matter. *Sex Education*, 15(6), 580-596.

<https://doi.org/10.1080/14681811.2015.1042573>